



Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 8/13

Luksemburg, 31 stycznia 2013 r.

Wyrok w sprawie C-12/11
Denise McDonagh / Ryanair Ltd

Przewoźnik lotniczy musi zapewnić opiekę pasażerom, których lot został odwołany z powodu nadzwyczajnych okoliczności, takich jak zamknięcie przestrzeni powietrznej wskutek wybuchu wulkanu Eyjafjallajökull

Prawo Unii nie przewiduje ograniczenia pod względem czasowym lub pieniężnym obowiązku zapewnienia pasażerom takiej opieki (zakwaterowania, posiłków, napojów)

W razie odwołania lotu przewoźnik lotniczy ma, zgodnie z prawem Unii¹, obowiązek zapewnienia pasażerom opieki oraz wypłaty odszkodowania. W zakresie **obowiązku zapewnienia opieki** przewoźnik lotniczy musi zapewnić bezpłatnie, z uwzględnieniem czasu oczekiwania: napoje, posiłki, w razie potrzeby zakwaterowanie w hotelu, transport pomiędzy lotniskiem a miejscem zakwaterowania, a także środki łączności z osobami trzecimi. Przewoźnik lotniczy zobowiązany jest do spełnienia tego obowiązku nawet gdy odwołanie lotu spowodowane jest nadzwyczajnymi okolicznościami, tj. okolicznościami, których nie można było uniknąć pomimo podjęcia wszelkich racjonalnych działań. Natomiast w zakresie **obowiązku wypłaty odszkodowania** przewoźnik może zostać z niego zwolniony, jeżeli jest w stanie dowieść, że lot został odwołany z powodu takich właśnie okoliczności.

W następstwie wybuchu islandzkiego wulkanu Eyjafjallajökull, w dniach od 15 do 22 kwietnia 2010 r., przestrzeń powietrzna nad wieloma państwami członkowskimi – w tym nad Irlandią – została zamknięta ze względu na zagrożenie dla statków powietrznych.

Denise McDonagh znajdowała się wśród pasażerów lotu Faro-Dublin, zaplanowanego na dzień 17 kwietnia 2010 r., który został odwołany wskutek wybuchu wulkanu. Loty między Irlandią a Europą kontynentalną wznowiono dopiero w dniu 22 kwietnia 2010 r., a D. McDonagh mogła powrócić do Dublina dopiero w dniu 24 kwietnia 2010 r. W tym okresie Ryanair nie zapewnił jej żadnej opieki. W tych okolicznościach uznała ona, że linia lotnicza ma obowiązek wypłacić jej odszkodowanie w kwocie blisko 1 130 EUR, odpowiadającej kosztom posiłków, napojów, zakwaterowania i transportu poniesionych przez nią w dniach od 17 do 24 kwietnia 2010 r.

Dublin Metropolitan District Court (Irlandia), przed którym zawiśł spór, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy zamknięcie przestrzeni powietrznej ze względu na wybuch wulkanu wchodzi w zakres pojęcia „nadzwyczajne okoliczności”, zobowiązującego przewoźnika lotniczego do zapewnienia pasażerom opieki, czy też przeciwnie, wykracza ono poza zakres „nadzwyczajnych okoliczności” i zwalania przewoźnika z obowiązku zapewnienia pasażerom opieki. Ponadto, w razie gdyby Trybunał uznał, że tego rodzaju okoliczności faktycznie objęte są zakresem pojęcia „nadzwyczajne okoliczności”, sąd zwrócił się o ustalenie również, czy w takiej sytuacji obowiązek zapewnienia opieki powinien zostać ograniczony pod względem czasowym lub pieniężnym.

Trybunał odpowiedział przede wszystkim, że obok „nadzwyczajnych okoliczności”, prawo Unii nie dopuszcza oddzielnej kategorii zdarzeń „szczególnie nadzwyczajnych”, które miałyby skutkować zwolnieniem przewoźnika lotniczego ze wszystkich wynikających z rozporządzenia obowiązków, w

¹ Rozporządzenie (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów (Dz.U. L 46, s. 1).

tym z obowiązku zapewnienia opieki. Gdyby bowiem okoliczności takie jak te w omawianej sprawie wykraczały, z uwagi na ich przyczynę i wagę, poza ramy pojęcia „nadzwyczajne okoliczności”, miałyby to taki skutek, że przewoźnicy lotniczy byłiby zobowiązani do zapewnienia opieki na podstawie rozporządzenia tylko pasażerom linii lotniczych znajdującym się, z powodu odwołania lotu, w sytuacji niedogodnej dla nich w ograniczonym zakresie. Natomiast pasażerowie znajdujący się w szczególnie ciężkiej sytuacji, zmuszeni do pozostawania przez wiele dni na lotnisku, byłiby takiej opieki pozbawieni. Stąd też Trybunał odpowiedział, że okoliczności takie jak zamknięcie części europejskiej przestrzeni powietrznej wskutek wybuchu wulkanu, takiego jak wybuch Eyjafjallajökull, stanowią „nadzwyczajne okoliczności”, które nie zwalniają przewoźników lotniczych z obowiązku zapewnienia opieki.

Trybunał wyjaśnił następnie, że rozporządzenie nie przewiduje żadnych ograniczeń, czy to pod względem czasowym, czy to pieniężnym, obowiązku zapewnienia opieki pasażerom, których lot odwołano z powodu nadzwyczajnych okoliczności. Tym samym obowiązki zapewnienia opieki pasażerom spoczywają w całości na przewoźniku lotniczym przez cały okres, w którym ci pasażerowie muszą czekać na zmianę planu podróży. Trybunał podkreślił, że opieka nad pasażerami jest szczególnie ważna, gdy zachodzą przedłużające się „nadzwyczajne okoliczności”, i że to właśnie w przypadkach, gdy oczekiwanie spowodowane odwołaniem lotu jest szczególnie długie, trzeba się upewnić, że pasażer linii lotniczej ma dostęp do artykułów i usług pierwszej potrzeby przez cały czas oczekiwania.

Trybunał stwierdził, wreszcie że choć obowiązek zapewnienia opieki rodzi konsekwencje finansowe dla przewoźników lotniczych, takich konsekwencji nie można uznać za niewspółmierne w stosunku do celu zapewnienia pasażerom wysokiego poziomu ochrony. Waga, jaką ma ten cel, może bowiem uzasadniać negatywne konsekwencje ekonomiczne, nawet poważne, dla niektórych podmiotów gospodarczych. Ponadto przewoźnicy lotniczy, jako przezorne podmioty gospodarcze, powinni przewidzieć koszty związane ze spełnieniem obowiązku zapewnienia opieki. Mogą oni zresztą przerzucić koszty wywołane tym zobowiązaniem na ceny biletów lotniczych.

Trybunał zaznaczył jednak, że gdy przewoźnik lotniczy nie dotrzyma obowiązku zapewnienia pasażerowi linii lotniczej opieki, pasażer ten może jedynie uzyskać w ramach odszkodowania zwrot kwot, które były niezbędne, odpowiednie i rozsądne w celu zaradzenia uchybieniu temu obowiązkowi przez przewoźnika lotniczego, zaś ocena tego należy do sądu krajowego.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106